

Stikstofprofessor Wim de Vries: Drempelwaarde biedt geen uitweg uit crisis

<https://www.rd.nl/artikel/1075695-stikstofprofessor-wim-de-vries-drempelwaarde-biedt-geen-uitweg-uit-crisis>

Tiemen Roos

30 augustus 2024 09:44

De bouw van woningen veroorzaakt alleen tijdelijk een geringe stikstofuitstoot, stelt prof. dr. De Vries. De sector kan wat hem betreft vrijgesteld worden van natuurvergunningen, onder de voorwaarde dat er wel werk gemaakt wordt van verlaging van de uitstoot. beeld ANP, Sem van der Wal

[ECONOMIE](#) | [STIKSTOFCRISIS](#)

De zoektocht naar een wetenschappelijk onderbouwde drempelwaarde voor stikstofneerslag bij de verlening van natuurvergunningen is een heilloze weg. Dat vindt 'stikstofprofessor' Wim de Vries van Wageningen University & Research.

Volgens De Vries wordt de stikstofdeken boven Nederland alleen maar dikker, in plaats van dunner. Daar is de natuur niet bij gebaat.

De enige weg om uit de stikstofcrisis te komen is volgens hem een beleid dat zich richt op de uitstoot van stikstof bij de bron (emissie) in plaats van –zoals nu– op de neerslag ervan in kwetsbare natuurgebieden (depositie). De nieuwe coalitie heeft in het hoofdlijnenakkoord ook voor die ommezwaai gekozen.

De Vries pleit daar al jaren voor. Een bedrijf krijgt dan alleen een vergunning voor een nieuwe activiteit als het erin is geslaagd zijn stikstofuitstoot onder een vastgesteld maximum te brengen. Dit maximum is afgeleid van de landelijke doelstelling. De ondernemer bepaalt zelf hoe hij de uitstoot naar beneden brengt. "Doelsturing" heet dat in het coalitieakkoord.

LEES OOK

Hoogleraar Wim de Vries: Geef boer ruimte voor eigen aanpak milieudoelen

De boer terug aan het roer in de stikstofcrisis: dat is de wens van hoogleraar Wim de Vries en drie collega's van de Wageningse universiteit. In een donderdag gelanceerde studie doen ze concrete voorstellen. Inzet wordt beloond. En: de consument betaalt mee.

De Vries reageert desgevraagd op het dinsdag verschenen rapport van wetenschappers van onderzoeksinstituut TNO en de Universiteit van Amsterdam. Op verzoek van de provincies keken zij naar de ondergrens van

rekentool Aerius. Die rekent aan de hand van een model uit hoeveel stikstofneerslag een project op nabijgelegen natuur veroorzaakt.

Die ondergrens staat nu op 0,005 mol (ongeveer 0,07 gram per hectare per jaar), wat in de praktijk neerkomt op nul. Bij een drempel van bijvoorbeeld 1 mol (14 gram) zouden veel bouwprojecten vergunningvrij kunnen worden. Ook de zogeheten PAS-melders, enkele duizenden boeren en andere ondernemers die door falend overheidsbeleid al vijf jaar wachten op een natuurvergunning, zouden in één klap gelegaliseerd zijn.

De huidige ondergrens is volgens de onderzoekers wetenschappelijk niet te verdedigen: zo'n lage uitstoot is niet terug te leiden naar de bron waarvoor de vergunning wordt aangevraagd. Wellicht kan dat bij een hogere ondergrens wel, maar daarvoor is meer onderzoek nodig.

De Vries heeft als lid van een klankbordgroep met het onderzoek meegekeken. Over het rapport is hij kritisch en dat geldt ook voor de weg die landbouwminister Femke Wiersma nu inslaat. Zij neemt de aanbeveling uit het rapport over om de zoektocht naar een onderbouwde ondergrens voort te zetten.

Ophoping

„Het probleem is dat de accumulatie (ophoping, TR) van stikstof uit verschillende bronnen buiten beschouwing blijft”, zegt De Vries. Volgens hem zet een drempelwaarde de deur open voor een onbeheerste toename van de stikstofuitstoot in Nederland, terwijl wettelijk juist is vastgelegd dat die in 2035 de helft lager moet zijn dan in 2018.

„PAS-melders moeten geholpen worden; beloofd is beloofd” - Prof. dr. ir. Wim de Vries, hoogleraar milieusysteemanalyse in Wageningen

Overigens schrijft Wiersma aan de Tweede Kamer dat ze „toe blijft werken” naar vergunningverlening op basis van emissie in plaats van depositie. Maar „in de tussentijd zullen we moeten blijven werken met modellen”. Daarom houdt ze „vooralsnog” vast aan rekentool Aerius.

Wiersma denkt dat een hogere ondergrens in Aerius een “kansrijke oplossing” is voor de PAS-melders. De overheid heeft toegezegd hen uiterlijk in 2025 te legaliseren, maar tot nu toe zit daar geen schot in.

Algemeen pardon

De Vries ziet meer in een soort algemeen pardon voor deze ondernemers. „Die mensen moeten geholpen worden, beloofd is beloofd. Geef ze gewoon een vergunning en accepteer dat dit een beetje extra stikstofuitstoot oplevert.”

*„Als je een nieuwe auto koopt, hoef je ook geen natuurvergunning aan te vragen”
- Wim de Vries*

Ook voor de bouw heeft hij een oplossing. Projecten in die branche veroorzaken alleen tijdelijk een geringe stikstofuitstoot (tijdens de bouw). „Maak de bouw vergunningvrij en eis tegelijk dat de sector de uitstoot van stikstof omlaagbrengt”, zegt De Vries. Hij maakt een vergelijking met de autobranche. „Als je een nieuwe auto koopt, hoef je ook geen natuurvergunning aan te vragen. Maar de overheid eist wel dat fabrikanten steeds schonere auto’s maken.”

Zijn die twee suggesties dan niet schadelijk voor de natuur? Volgens De Vries is het effect verwaarloosbaar. De extra stikstof die van de PAS-melders en de bouw in natuurgebieden neerslaat is heel klein, en valt al helemaal in het niet bij de hoeveelheid die als erfenis uit het verleden in de bodem zit.